

2016-12-15

Dnr: 511-1588-16

Natura 2000-områdets namn och områdeskod

Västerbådan, LågagrunDET, SE0210040

Områdestyp och skyddsstatus

SPA (enligt EU:s fågeldirektiv).

Hela området är skyddat inom Gräsö östra skärgårds naturreservat och är även fågel- och salskyddsområde.

Regeringen godkände utpekande av området i mars 1996.

Tidigare bevarandeplan fastställdes av Länsstyrelsen i mars 2009.

Denna bevarandeplan fastställdes av Länsstyrelsen den 15 december 2016.

Områdets storlek

1599 ha

Ingående arter enligt fågeldirektivet

A190 Skräntärna (*Sterna caspia*)

A193 Fisktärna (*Sterna hirundo*)

A194 Silvertärna (*Sterna paradisaea*)

Ägarförhållanden

Privat, samfällighet.

Kommun

Östhammar.

Översiktlig beskrivning av området

Natura 2000-området Västerbådan, LågagrunDET ligger i Östhammars kommun i sydöstra delen av Gräsö skärgård i nordöstra Uppland. Det avsattes 1974 respektive 1976 med syfte att skydda säl och fågelliv. Tillträdesförbud närmare än 1000 meter från öarna råder under tiden 1 februari till 15 augusti. Området består av Västerbådan och skären öster därom vilka huvudsakligen är kala klippor. På Västerbådan finns en lövträdsdunge men är i övrigt trädlös och har en rik örtflora med de flesta av utskärgårdens arter. Ön har varit strömmingsfiskeskär och spår från detta märks som husgrunder och potatisland.

Öarna har rik fågelförekomst och enligt kustfågelinventeringen (2002) häckade inom Natura 2000-området 1 par knölsvan, 3 par grågås, 3 par gräsand, 1 par storskrake, 3 par småskrake, 16 par vigg, 188 par ejder, 20 par tordmule, 36 par tobisgrissla, 44 par silvertärna, 1 par skräntärna, 42 par fiskmås, 5 par skrattmås, 27 par silltrut, 61

2016-12-15

Dnr: 511-1588-16

par gråtrut, 2 par kustlabb, 7 par roskarl, 4 par strandskata, 3 par rödbena och 5 par skärpiplärka.

Natura 2000-området är förutom en viktig lokal för häckande fåglar också ett mycket viktig rast- och ruggningsområde. Under vår, sensommar och höst kan tusentals vadare, gäss och änder såsom alfågel, ejder, storskrake, grågås, grönben och arktiska vadare. Området är också viktigt för gråsäl och samlingar på 300 individer är inte ovanligt.

Bevarandesyfte

Bevarandesyftet med Natura 2000-området Västerbådan, LågagrunDET är att bevara eller återställa gynnsamt tillstånd för de prioriterade bevarandevärden som anges nedan. Även prioriterade bevarandeåtgärder anges nedan.

Länsstyrelserna ska enligt 17 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. ta fram bevarandesyften för alla Natura 2000-områden. Bevarandesyftet används tillsammans med beskrivningarna av områdets livsmiljöer och arter vid tillståndsprövningar som rör området, enligt 7 kap 28a – 29§§ miljöbalken.

Bevarandesyftet ger även vägledning om hur myndigheterna behöver arbeta för att prioritera Natura 2000-områden i det fortsatta skyddsarbetet enligt 7 kap. 27 § miljöbalken och 16 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

Prioriterade bevarandevärden:

- Arterna silvertärna, fisktärna och skröntärna.

Motivering:

- Skär i Östersjön av värde för häckande fåglar.

Prioriterade bevarandeåtgärder:

- Om mink förekommer behöver den årligen bekämpas i hela området.
- Viktiga fågelskär behöver röjas från uppväxande träd och buskar och regelbundet (ungefär vart sjätte år) ses över så att inte vegetationen blir störande för sjöfågeln.

Beskrivning av arter

A190 – Skröntärna (*Sterna caspia*)

Arten behöver tillgång till lämpliga bytesdjur, vilket i svenska vatten främst är abborre, mört och strömming. Den fiskar framför allt i grunda kustområden eller i kustnära (inom 30-40 km) sjöar. Lämplig plats för bobygge är flacka,

2016-12-15

Dnr: 511-1588-16

vegetationsfattiga sandrevlar eller klippöar i havsbandet där den företrädesvis häckar i koloni. Tillgång till områden med minimal mänsklig störning är viktigt.

Arten är störningskänslig under häckningen (maj-juli/augusti), främst under ruvningsperioden. Mänsklig störning, främst orsakat av friluftsliv (landning av båtar/kajaker på häckningsskär, badande folk, svallvågor etc.) kan få tärnorna att överge sina häckningsplatser. Etablering av mink på de öar eller i de skärgårdsområden där arten häckar är ett akut problem. Försämrade tillgång på lämplig fiskföda i innerskärgårdsområden och kustnära sjöar kan innebära hot mot föryngringen. Igenväxning av träd och/eller buskar på de öar som arten häckar på kan medföra att ön överges.

A193 och A194 – Fisktärna (*Sterna hirundo*) och Silvertärna (*Sterna paradisaea*)

Fisktärnan och Silvertärnan behöver tillgång på fiskrika sjöar och/eller grunda kustområden samt störningsfria häckningsplatser. För att större kolonier ska kunna etableras krävs rovdjursfria områden; framför allt mink och räv bör hindras nå häckningsplatserna. Under häckningen födosöker fisktärnorna inom ett område i storleksordningen 1-5 km² och silvertärnorna inom ett område av i storleksordningen 25 km².

I skärgårdarna medför ökad båttrafik och expanderande friluftsliv lokalt stora störningar. Upphörande hävd och igenväxning av tidigare öppna kust- och skärgårdsområden kan leda till att viktiga häckningsplatser försvinner. Spridning och ackumulering av miljögifter har negativa effekter på häckningsutfallet. Lokalt kan förekomst av mink leda till att arterna försvinner. Eventuell etablering av vindkraftverk vid kända kolonier kan vara ett framtida hot.

Bevarandemål

A190 – Skräntärna

A193 – Fisktärna

A194 – Silvertärna

Skräntärna och fisktärna ska häcka med minst ett par vardera i området. Silvertärna ska häcka med minst 40 par. Träd ska inte förekomma i fåglarnas livsmiljö och buskvegetationen skall vara sparsam och inte störa fågellivet. Minkpredation ska inte förekomma i området.

Bevarandetillstånd idag

Omkring 100 par silvertärnor har rapporterats från området till Artportalen årligen under de fem senaste åren. Även enstaka par skräntärnor har rapporterats under samma tid. Däremot saknas rapporter om förekomst av fisktärna från Västerbådan, Lågagrundet. Uppgifter om minkpredation och om områdets igenväxningstillstånd

2016-12-15

Dnr: 511-1588-16

saknas, varför det är svårt att bedöma bevarandetillståndet. Utifrån de uppgifter som finns kan bevarandetillståndet för silvertärna anses vara god, medan den för skräntärna är måttlig till god och för fisktärna dålig.

Hotbild – vad kan påverka Natura 2000-området negativt?

- Utsläpp eller spridning av olja, kemikalier, bekämpningsmedel.
- Mink.
- Ogynnsam igenväxning i och omkring tidigare öppna marker (strandängar, fågelskär etc).
- Överträdelse av tillträdesförbudet vilket leder till störningar från båttrafik och det rörliga friluftslivet (t.ex. kajak) på och omkring öar med häckande kustfågel.
- Övergödning av de grunda vikarna och sunden vilket orsakar igenväxning och förändrad artsammansättning, t.ex. kan tjocka, drivande algmassor bildas som sedan också driver upp på känsliga stränder.
- Exploatering och samhällsbyggande, t.ex. täktverksamhet, invallning, uppläggande av muddringsmassor, byggnation, pirar, brygganläggningar, vindkraftverk etc.
- Fiske med redskap som skadar bottenarna.
- Införsel och förekomst av främmande arter.

Bevarandeåtgärder

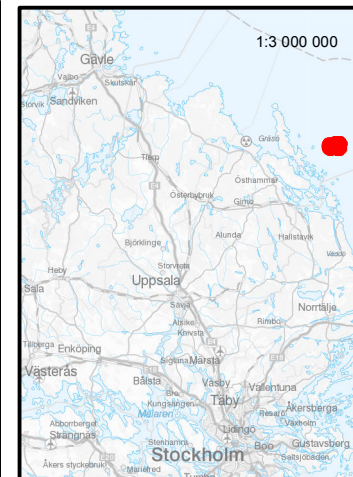
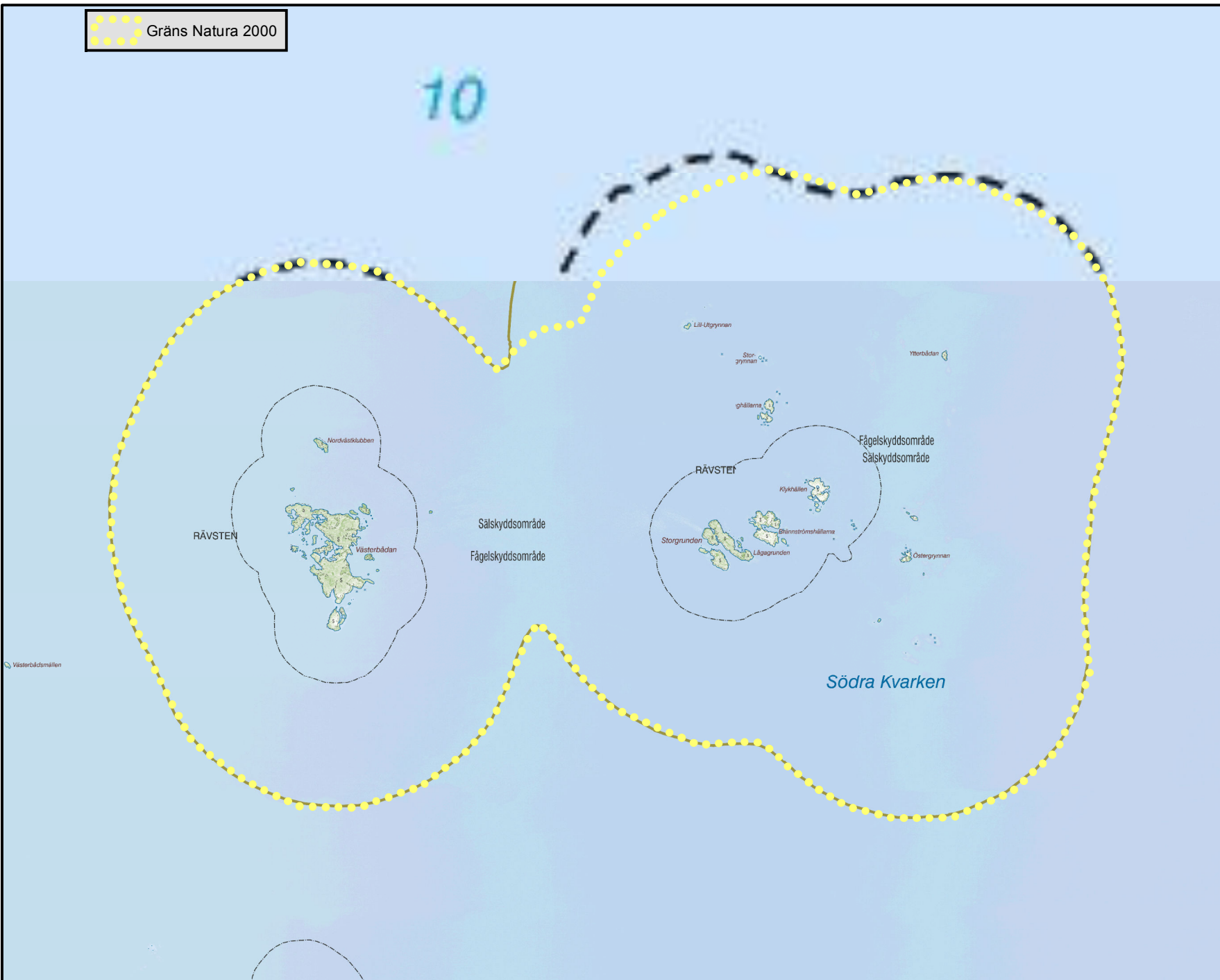
Se prioriterade bevarandeåtgärder.

Bilaga

1. Gränser enligt Natura 2000.

Gräns Natura 2000

10

Bilaga 1. Gränser enligt Natura 2000.
Tillhör Länsstyrelsens i Uppsala län,
Bevarandeplan 2016-12-15,
dnr 511-1588-16.
Natura 2000-området
Västorbådan, Lågagrundet,
SE0210040,
Kommun: Östhammar.

0 440 880 1 320 1 760
Meter

1:30 000

© Lantmäteriet/Länsstyrelsen